

COMMISSIE VOOR DE
BESCHERMING VAN DE
PERSOONLIJKE LEVENSSFEER

ADVIES Nr. 37 / 97 van 10 december 1997

O. ref. : A / 97 / 037

BETREFT : Amendementen op de wetsontwerpen betreffende de voorwaardelijke invrijheidstelling en tot instelling van de commissies voor de voorwaardelijke invrijheidstelling

De Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer,

Gelet op de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens, inzonderheid artikel 29;

Gelet op de adviesaanvraag van de Minister van Justitie, d.d. 21 november 1997, door de Commissie ontvangen op 24 november 1997;

Gelet op het verslag voorgesteld door de Voorzitter,

Brengt op 10 december 1997 het volgende advies uit :

I. VOORWERP VAN DE ADVIESAANVRAAG :

De amendementen die de Commissie voor advies worden voorgelegd, strekken ertoe verschillende wetteksten of wetsontwerpen in verband met de voorwaardelijke invrijheidstelling te wijzigen.

De eerste twee voorgestelde amendementen hebben betrekking op :

- artikel 8 van het wetsontwerp van 18 juli 1997 tot instelling van de commissies voor de voorwaardelijke invrijheidstelling (Parl. St., Kamer, gewone zitting, 1996-97, nr. 1150/1)
- artikel 20 van de wet van 5 augustus 1992 op het politieambt.

Beide amendementen strekken ertoe nauwkeurig vast te stellen wie toegang heeft tot de voorwaarden die worden opgelegd aan de persoon die voorwaardelijk in vrijheid is gesteld.

De twee volgende amendementen stellen de invoeging voor van een artikel 20bis in het wetsontwerp betreffende de voorwaardelijke invrijheidstelling en tot wijziging van de wet van 9 april 1930 tot bescherming van de maatschappij tegen de abnormalen en de gewoontemisdadigers, vervangen door de wet van 1 juli 1964 (Parl. St., Kamer, gewone zitting, 1996-97, nr. 1070/1).

Ze stellen twee verschillende (alternatieve) teksten voor dit artikel voor en beogen respectievelijk de oprichting van een speciaal register van seksuele delinquenten en de invoeging in de vermeldingen van het register, van de voorwaarden voor een voorwaardelijke invrijheidstelling.

II. ONDERZOEK VAN DE AMEDEMEMENTEN :

A. Wijziging van artikel 8 van het wetsontwerp tot instelling van de commissies voor de voorwaardelijke invrijheidstelling

Krachtens artikel 8 van het wetsontwerp tot instelling van de commissies voor de voorwaardelijke invrijheidstelling, zijn de commissies bevoegd om de nadere regels te bepalen met betrekking tot de controle en het toezicht op de veroordeelde en de naleving van de hem opgelegde voorwaarden.

Het amendement wil het de commissies bovendien mogelijk te maken vast te stellen tot welke van die voorwaarden de met de opvolging van de veroordeelde belaste diensten toegang hebben, onder dien verstande dat de graad van informatie zal variëren naargelang de betrokken diensten. Aldus, zal het openbaar ministerie alle voorwaarden kunnen kennen, terwijl de politiediensten (dit wil zeggen enkel de officieren van gerechtelijke politie) slechts toegang zullen hebben tot de "objectief verifieerbare" voorwaarden (verbod zich op te houden op een bepaalde plaats, ...). De toegang van de politiediensten zal, bovendien, variëren naargelang ze dicht bij de veroordeelde functioneren : sommige diensten zullen slechts toegang hebben tot de voorwaarden die "plaatselijk" kunnen worden gevolgd : werk zoeken, zich correct gedragen tegenover zijn onmiddellijke omgeving,...

Het gaat hier om gerechtelijke gegevens waarvan de verwerking, volgens artikel 8, 1 van de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens (hierna, de wet van 8 december 1992) slechts toegestaan is voor de door of krachtens de wet bepaalde doeleinden.

Dit amendement wil een "efficiënte controle" maken, zonder dat deze nader wordt gepreciseerd.

De verwerking van die gegevens lijkt inderdaad onontbeerlijk voor de uitoefening van een efficiënte controle op de veroordeelden die voorwaardelijk in vrijheid worden gesteld. Het gaat dus om wettige doeleinden en de beoogde gegevens lijken toereikend, ter zake dienend en niet overmatig ten opzichte van die gegevens.

In dit amendement zou er echter aan moeten worden herinnerd dat **enkel de gegevens die voor de controle noodzakelijk zijn mogen worden doorgegeven aan de overheden die bevoegd zijn om voornoemde controle uit te oefenen**. Er moet met andere woorden aan herinnerd worden dat de doorgegeven gegevens moeten tegemoet komen aan het voorschrift van artikel 5 van de wet van 8 december 1992. Ze moeten dus toereikend, ter zake dienend en niet overmatig zijn ten opzichte van de nagestreefde doeleinden (in dit geval, de controle op de veroordeelden die voorwaardelijk in vrijheid worden gesteld).

B. Wijziging van artikel 20 van de wet op het politieambt

Artikel 20 van de wet op het politieambt belast de rijkswacht en de gemeentepolitie met het toezicht op de voorwaardelijk in vrijheid gestelde veroordeelden. In dit amendement wordt voorgesteld om hun het toezicht toe te kennen op de naleving van de voorwaarden die aan de veroordeelden worden opgelegd (in de mate dat, indien voorgaand amendement wordt aanvaard, voornoemde diensten deze voorwaarden zullen kennen).

Dit amendement is een precisering van het voorgaande en geeft geen aanleiding tot bijzondere opmerkingen.

C. Invoeging van een artikel 20bis onder titel III van het wetsontwerp betreffende de voorwaardelijke invrijheidstelling

Dit amendement beoogt in Titel VII van boek II van het Wetboek van Strafvordering een nieuw artikel 602bis in te voegen. Het doel van dit artikel is om naast het Centraal Strafregister een speciaal register te creëren van de veroordelingen die zijn uitgesproken in toepassing van de artikelen 372 tot 378 van het Strafwetboek, of in toepassing van de artikelen 379 tot 386ter van hetzelfde Strafwetboek wanneer deze inbreuken werden gepleegd op minderjarigen of wanneer minderjarigen er deel aan hadden. Naast de vermelding van de veroordeling, zou dit register een korte uiteenzetting bevatten van elke zaak, evenals de voorwaarden die aan de veroordeelden worden opgelegd in het geval van een voorwaardelijke invrijheidstelling.

De bepalingen betreffende de uitwissing van de veroordelingen zouden op dit speciaal register niet van toepassing zijn.

Het register zou toegankelijk zijn voor de magistraten van het openbaar ministerie, de onderzoeksrechters, de ambtenaren van niveau 1 van de administratieve overheden die belast zijn met de uitvoering van de straffen, en de politiebeambten die de hoedanigheid hebben van officier van de gerechtelijke politie.

Bovendien, zal de Koning sommige openbare besturen bij in Ministerraad overlegd besluit en na advies van de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer, machtiging tot toegang kunnen verlenen tot sommige informatiegegevens van het Centraal Strafregister, enkel in het kader van een door of krachtens de wet vastgesteld doeleinde.

Dit amendement roept meerdere vragen op :

De Commissie herinnert er eerst en vooral aan dat zij in beginsel tegenstander is van het bijhouden van een "register ad hoc". Ze expliciteert dit standpunt in het precieze geval dat haar wordt voorgelegd :

- indien men erkent dat de seksuele delinquentie bijzondere kenmerken vertoont (de delinquenten zijn permanent gevaarlijk, hoog percentage van recidive,...) dan kunnen deze kenmerken zeker ook worden aangetroffen bij andere vormen van delinquentie (in verband met druggebruik, bijvoorbeeld). In dat geval, kan een overhandse toename van registers ad hoc gevreesd worden voor elk bijzonder delict. Verschillende naast elkaar bestaande registers, met verschillende inhoud en die anders worden beheerd, eventueel door verschillende instanties, zijn uiterst moeilijk te beheren.
- Personen die werden veroordeeld voor zedenfeiten, hebben het vanzelfsprekend erg moeilijk om zich opnieuw in de samenleving te integreren. Voor zover de gegevens in het Strafregister die op hen betrekking hebben uiterst gevoelig zijn, zouden voor hen meer nog dan voor anderen, de risico's op schending van hun persoonlijke levenssfeer moeten worden vermeden. Het "speciaal register" zou tot de tegenovergestelde situatie kunnen leiden, vooral als men de "korte uitzetting" in aanmerking neemt die erin zal worden opgenomen.

Bovendien, zelfs al zou de Commissie het principe van een register ad hoc goedkeuren, **quod non**, dan nog zou dit amendement nog verschillende vragen oproepen :

- betreffende de informatiegegevens die het bevat : wat wordt er verstaan onder een "korte uitzetting van elke zaak" ? Wie wordt belast met het opstellen van dergelijke uitzettingen ? Men kan zich moeiteloos een beeld vormen van de subjectiviteit die in dit domein zou kunnen bestaan.
- betreffende de bewaarduur van de gegevens : zondere nadere precisering van het ontwerp van het amendement, moet men ervan uigaan dat deze bewaarduur onbeperkt is. Het doeleinde van het amendement is het verscherpen van het toezicht op de vrijgelatenen en de personen die veroordeeld zijn voor zedenfeiten op minderjarigen. Rechtvaardigt dit doeleinde een in de tijd onbeperkte bewaartermijn van de bijzonder gevoelige gegevens die in het speciaal register opgeslagen zullen worden ? Het zou zeker wenselijk zijn dat men beschikt over bijkomende betrouwbare inlichtingen, zoals het percentage van recidive, de gemiddelde tijdspanne tussen de verschillende inbreuken van dit type, ... om zich hierover te kunnen uitspreken;

- betreffende de toegang tot het register : er is niets voorzien waar het de toegang van de betrokken personen tot dit speciaal register betreft. Gezien de inhoud van dit register, en in het bijzonder de "korte uiteenzetting", zou het wenselijk zijn dat de betrokken persoon zijn recht op toegang tot die gegevens zou kunnen uitoefenen.

D. Invoeging van een artikel 20bis onder titel III van het wetsontwerp betreffende de voorwaardelijke invrijheidstelling (alternatief)

Dit amendement strekt ertoe artikel 590, 15° van het Wetboek van Strafvordering zoals gewijzigd door de wet van 8 augustus 1997 (nog niet gepubliceerd) te wijzigen : naast de beslissingen tot voorwaardelijke invrijheidstelling die reeds in het Centraal Strafregister opgenomen zijn, moeten ook de voorwaarden die aan deze invrijheidstelling zijn verbonden en de beslissingen tot herroeping van de voorwaardelijke invrijheidstelling in dit register worden opgenomen.

Voor zover de toegang tot het Centraal Strafregister beperkt is door artikel 3 van de wet op het Centraal Strafregister, lijkt dit amendement op zichzelf geen probleem te stellen. Integendeel, het lijkt zelfs wenselijk dat de in artikel 3 beoogde overheden toegang zouden hebben tot de informatie betreffende de voorwaarden voor een invrijheidstelling (bijvoorbeeld een verbod om op bepaalde plaats te wonen), daar dit in bepaalde mate hun controleopdracht zal vereenvoudigen.

OM DEZE REDENEN,

Rekening houdend met voorgaande opmerkingen, brengt de Commissie :

- een gunstig advies uit over de amendementen waarvan sprake in voornoemde punten A, B, en D.
- een ongunstig advies uit over het amendement waarvan sprake in voornoemd punt C.

De secretaris,

De voorzitter,

(get.) J. PAUL.

(get.) P. THOMAS.